

تحلیل سیاسی - اقتصادی کشور کره جنوبی با رویکرد همکاری در زمینه صنعت پتروشیمی

کره جنوبی در سال ۲۰۱۸ دوازدهمین اقتصاد بزرگ جهان بوده و چهارمین اقتصاد بزرگ در منطقه آسیا و اقیانوسیه (پس از چین، ژاپن و هند) می باشد. صنعت بزرگ و پیشرفته ای دارد و اقتصاد آن به شدت صادرات محور است.

کره جنوبی با توسعه فناوری جدید برای صادرات و کاهش وابستگی کشور به واردات مواد اولیه، انقلاب چهارم صنعتی را در مرکز سیاست های اقتصادی خود قرار داده و از تکنولوژی و دانش بالایی در پالایشگاه های بزرگ خود بهره مند می باشد. این کشور به ویژه در حوزه انرژی های تجدید پذیر، پتانسیل تحقیق و توسعه و سرمایه گذاری کلانی داشته و در بخش صنعت، مصرف انرژی را کاهش داده است.

از سوی دیگر به دلیل وابستگی شدید کره جنوبی به واردات نفت و گاز، رشد اقتصادی و صادرات این کشور به مصرف انرژی (واردات) به شدت وابسته بوده و عدم دسترسی به خطوط انتقال نفت و گاز، هزینه بالایی را در بخش ترانزیت انرژی به این کشور تحمیل کرده است. کره جنوبی طیف وسیعی از محصولات پتروشیمی را تولید و صادر می کند. علاوه بر آن سعی دارد در کنار ژاپن و سنگاپور به قطب منطقه ای ذخیره سازی LNG تبدیل شود.

سوابق همکاری ایران و کره جنوبی

با وجود روابط دوستانه ایران و کره جنوبی طی سال های متمادی، در چند سال اخیر به خصوص بعد از خروج آمریکا از برجام و با توجه به پیروی شرکت ها و بانک های کره ای از تحریم های آمریکا، روابط کشورمان و کره جنوبی به شدت تحت تأثیر قرار گرفته است. با این همه پس از سفر اخیر نخست وزیر کره جنوبی به ایران و همزمان با بالا رفتن امیدها برای حل مسأله دارایی های توقیف شده ایران در سئول، به نظر می رسد زمینه برای توسعه و تقویت روابط دو کشور فراهم خواهد شد.

شایان ذکر است از دیرباز کره ای ها از خریداران بزرگ نفت و گاز ایران و از گزینه های همکاری در زمینه پتروشیمی بوده اند. در این راستا می توان به برخی از همکاری های صنعت پتروشیمی ایران با شرکت های مطرح کره جنوبی در زمینه های فنی، مهندسی، اجرا و تدارکات، به شرح جدول شماره (۱) اشاره نمود:

جدول شماره (۱) - همکاری های فنی، مهندسی و اجرایی صنعت پتروشیمی ایران با شرکت های کره ای

ردیف	نام شرکت	نام مجتمع عملیاتی	نام واحدهای عملیاتی	زمینه همکاری	ملاحظات
۱	CHEIL	پتروشیمی تبریز	ABS	اخذ لیسانس در سال ۱۳۶۶	
۲	KUMHO	پتروشیمی قائد بصیر (گلپایگان)	ABS	اخذ لیسانس در سال ۱۳۶۷	
۳	LG	پتروشیمی فن آوران	اسید استیک	مهندسی تفصیلی و تدارکات	با مشارکت شرکت OIEC
۴		پتروشیمی نوری	آروماتیک	مهندسی اصولی، تفصیلی و تدارکات	کنسرسیوم TOYO و LG و سازه
۵	Samsung CHEIL و	پتروشیمی تبریز	استایرن، بوتادین، اکریلونیتریل، آلفا متیل استایرن	اخذ لیسانس	

ادامه جدول شماره (۱) - همکاری های فنی، مهندسی و اجرایی صنعت پتروشیمی ایران با شرکت های کره ای

ردیف	نام شرکت	نام مجتمع عملیاتی	نام واحدهای عملیاتی	زمینه همکاری	ملاحظات
۶	دایلیم	پتروشیمی پارس	اتیل بنزن	EPCC	با مشارکت شرکت چگالش
۷		پتروشیمی امیر کبیر	LDPE	EPCC	کنسرسیوم سایمون کاروز، ناموران، دایلیم
۸		پتروشیمی شهید تندگویان	PTA-1	مهندسی تفصیلی و تدارکات	با مشارکت شرکت سازه
۹		پتروشیمی تبریز	PGH & BE	مهندسی اصولی، تفصیلی و تدارکات	
۱۰		شرکت مهر پتروکیمیا	PDH	مهندسی اصولی	با مشارکت اوده و میتسوئی
۱۱	Dosan	طرح آمونیاک / اوره شهدای مروودشت		خرید برخی تجهیزات طرح	
۱۲	DKME				
۱۳	HYSUNG				
۱۴	بای سوک	شرکت پلیمر آریاساسول	C ₂ Recovery	سیویل و ساختمان	
۱۵	دیسک		OFFSITE		
۱۶	Samhwa	طرح NF3 بندر امام		حل مشکل عدم کارایی Desuperheater	

عمده محصولات صادراتی پتروشیمی ایران به مقصد کره جنوبی، در سال ۱۳۹۹ با وجود شرایط تحریم شامل موارد ذیل می باشد:

محصولات پتروشیمی صادراتی ایران به مقصد کشور کره جنوبی - در سال ۱۳۹۹

ردیف	نام محصول	میزان صادرات (تن)	ارزش صادرات (میلیون دلار)	شرکت صادرکننده
۱	کود اوره	۵,۵۰۰	۰.۹	پتروشیمی شیراز
۲	انواع پلی اتیلن سبک و سنگین	۳۲۲	۰.۴	پلیمر آریاساسول
	جمع کل	۵,۸۲۲	۱.۳۰	

صادرات محصولات پتروشیمی در شرایط تحریم، خود گویای این مطلب است که پتانسیل لازم برای گسترش بازار محصولات پتروشیمی ایران در این کشور، حتی در شرایط تحریم یکجانبه آمریکا وجود دارد.

راهبردهای پیشنهادی کوتاه مدت و میان مدت جهت افزایش تعاملات ایران با کره جنوبی:

۱- تمرکز بر ارتقای تجارت با کره جنوبی و ایجاد زمینه برای بازاریابی پویاتر در دوره پسا ترامپ و دوره بایدن، در صورت برطرف شدن / کاهش شدن تحریم ها از طریق افزایش صادرات محصولات (پتروشیمی) کشورمان به کره جنوبی، می توان در جهت تسهیل / ارتقاء روابط همکاری دو کشور گام برداشت. در حال حاضر ایران با کره جنوبی، دارای تجارت و تعاملاتی به غیر از حوزه انرژی نیز می باشد. با توجه به وابستگی بالای کره جنوبی به واردات انرژی، می توان با سیاست افزایش تعرفه واردات از کره جنوبی در صورت کاهش خرید محصولات (پتروشیمی، نفت و گاز)، فروش محصولات پتروشیمی را به این کشور ارتقاء داد.

۲- اجرای طرح های بهبود فرآیند و توسعه ای (Up Grading)، به اشتراک گذاشتن دانش و فناوری طرفین و تسهیل دریافت خدمات فنی و مهندسی از شرکت های کره ای در بخش بالادستی نفت و گاز و پتروشیمی، علاوه بر آنکه با ارتقای فناوری کارایی انرژی را افزون می سازد، منجر به تسهیل صادرات محصولات نفتی و پتروشیمیایی ایران به این کشور نیز خواهد شد. با توجه به بهره گیری صنعت پتروشیمی کره جنوبی از دانش روز، سرمایه گذاری خارجی، پیمان های تجارت آزاد و ...، صنعت پتروشیمی این کشور می تواند الگوی مناسبی برای صنعت پتروشیمی ایران باشد.

۳- با توجه به سابقه همکاری شرکت های بنام کره ای در زمینه مهندسی، ساخت و اجرای طرح های پتروشیمیایی (جدول شماره ۱)، شرکت های مجری طرح پتروشیمی در ایران می توانند در فضای بعد از تحریم، این همکاری ها را مجدداً دنبال نمایند.

در پایان خاطر نشان می سازد با توجه به محدود شدن فضای کسب و کار شرکت های کره ای به واسطه حضور پررنگ شرکت های چینی در منطقه، تسهیل شرایط همکاری با کره ای ها، این کشور را تشویق به افزایش تعاملات با ما خواهد نمود. در نتیجه تسهیل روابط کاری، از سرگیری مذاکرات جهت امضای تفاهم نامه های همکاری (انجام مطالعات امکان سنجی طرح ها و ...) و سرمایه گذاری (در زنجیره تولید محصولات و ...) شرکت های کره ای در صنعت پتروشیمی ایران، نیز میسر خواهد شد.

تهیه و تنظیم: ملیحه کرمانیان (۱۴۰۰/۰۴/۱۹)

منابع:

- گزارش کشور کره جنوبی، مؤسسه مطالعات بین المللی انرژی
- سوابق موجود در امور بین الملل شرکت ملی صنایع پتروشیمی
- مدیریت برنامه ریزی و توسعه شرکت ملی صنایع پتروشیمی ایران، خرداد ماه ۱۴۰۰
- خبر شماره ۳۷۵۴۹۷۴ مورخ ۲۳ فروردین ۱۴۰۰، سایت دنیای اقتصاد
- خبر شماره ۵۲۹۴۱۱ مورخ ۲۵ فروردین ۱۴۰۰، سایت تجارت نیوز
- خبر شماره ۳۷۳۳۳۳۸ مورخ ۲۲ بهمن ۱۳۹۹، سایت دنیای اقتصاد
- خبر شماره ۱۲۰۱۵۰۶ مورخ ۲۰ فروردین ۱۴۰۰، سایت مشرق نیوز